Ч. 50. (549). Львів, второк дня 13. марта 1917. Рік III.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 10 сот. На провінції 12 сот. В занятих територіях 4 коп.

політична, економічно-суспільна й літературна часопись. (Редакція: Руська ч. 3).

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:	
На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

В краю і державі:	
На рік	32·— К.
„ півроку	16·— „
„ чвертьроку	8·— „
„ місяць	2·70 „

За границю:	
В Німеччині	37 мар.
В Америці	11 дол.
В инших державах	54 фр.

Берім ся самі до відбудови.

В краю є так велике знищене, що кождий знайде роботу при відбудові. Краєва Централя для господарської відбудови краю є покликана з уряду перевести відбудову. При так великім знищеню в краю і при цілковитім браку технічних та робучих сил не є вона в силі не то скоро відбудовати знищені оселі, але навіть не може вибудовати конечні будинки для бездомних. Се спонукало будівельну секцію Краєвої Централї для відбудови краю віддати будову конечних будинків приватним підприємцям за дуже високі ціни. Прибічна Рада робила часто на засіданях заміти, що приватні підприємці будують дуже лихо за великі гроші і що населене не хоче брати готових а лихих будинків та жадали, щоби давати підмогу самим пошкодованим на відбудову господарств. На сї заміти відповіла будівельна секція, що вона не має власних сил, щоби побудовати найконечнїйші будинки для бездомних і тому мусїла віддати роботу приватним підприємцям, бо не могла допустити, щоби через брак техніків і робітників бездомні не мали дальше даху над головою. Однак вона не має нічого проти сего, щоби самі пошкодовані брали ся до відбудови і радо допоможе кождому, хто лише схоче взяти ся до відбудови.

Сї заміти не все є щирі вже хочби із сеї причини, що будову віддає ся лише великими партіями по 200 і більше будинків підприємцям, як ґр. Потоцкому, Краківському Комітетови біскупому і иньшим, а не малими партіями по кілька домів дрібним підприємцям. Все таки перeперла Прибічна Рада засаду, що будівельна секція буде помагати самим пошкодованим відбудовати ся. А що повітові будівельні експозитури не радо підпирають приватну ініціятиву самих пошкодованих в відбудові і не все звертають пошкодованим кошти відбудови, хочби вони навіть задовжили ся на відбудову, котру самі виконують, проте звернула будівельна секція увагу своїм експозитурам обіжником з 6. грудня 1916 р. ч. 3337/I. на сю справу. Між иншими кладе будівельна секція натиск на се, щоби експозитури для приспішеня відбудови помагали самим пошкодованим в відбудові. В тій цїли мають експозитури давати субвенцію в грошах, улекшити набуване будівельного матеріялу, доставити робітників і тягло і дати пораду та технічну поміч, отже виготовляти будівельні пляни і давати вказівки, як ставити будинок.

Щоби можна одержати підмогу на відбудову, жадає будівельна секція, щоби нова будова була солідна, виконана після будівельних приписів та відповідно до вимог санітарних і огневої поліції.

А що сего доси експозитури не робили, тому пригадує їм будівельна секція сю найпростійшу дорогу до відбудови і пише дословно так:

„Намісництво, Краєва Централя для господарської відбудови краю, переконало ся, що управителї експозитур не роблять достаточного ужитку з сего найпростійшого способу попираня будівельної акції, дають грошеві підмоги з якоюсь тревогою, часто в недостаточній висоті, що знеохочує людність брати ся до відбудови і має той наслідок, що пошкодовані велять чекати, щоби їм експозитура побудувала конечні будинки, як самим брати ся до відбудови.

Проте поручає ся управителеви експозитури, щоби окрім уділюваня підмог на будуче, зревідував операт дотеперішної підмоги що-до відбудови в тамошнім повіті і виплатив додаткову субвенцію тим мешканцям, що самі вибудовали вже свої будинки, а не одержали достаточної субвенції, в наслідок чого попали в довги та не могли відповідно викінчити будови. Висоту субвенції треба визначити в кождім поодинокім случаю після очевидної конечної потреби і понесеної шкоди з узглядненем маєткового стану пошкодованого. Висота субвенції не може перевисшати коштів конечної відбудови або вартости виконаної самими пошкодованими будови.

Субвенцію належить дати передовсім в будівельних матеріялах і в доставі робітників, але не заборонено давати грошеву підмогу. Однак треба контролювати, щоби готівка була відповідно ужита до відбудови“.

Сама будівельна секція вказує просту роботу пошкодованим, як вони мають взяти ся до відбудови. Кождий пошкодований, що лише може собі поставити будинок, має право жадати від будівельної експозитури помочи в матеріялї і робітниках та в грошах.

На один будинок треба жадати 3.000 до 4.000 корон. Найкрасше жадати помочи в збірних поданях. Кількох пошкодованих пише просьбу до експозитури, виказує, кілько кождий з них поніс шкоди і кілько потребує на будову бодай одного конечного будинку. А що самі пошкодовані не все годні писати ясно і розумно просьбу, тому мусить їм помочи се зробити наша інтелїґенція. Вона мусить отрясти ся з дотеперішної байдужности і взяти ся помагати пошкодованим. Кружок Сільського Господаря а де його нема, окремий комітет має взяти в свої руки відбудову громади і виступити перед властями як орґан, що відповідає за належите ужите субвенції і допильнує відбудови. Се улекшить властям роботу, а пошкодованим дасть опору і нагляд над відбудовою.

Коли нема в родині пошкодованого нікого, хто мігби заняти ся будовою, то треба зажадати, щоби експозитура сама побудувала для сеї родини конечний будинок.

Вложений на нашу інтелїґенцію обовязок інтересувати ся відбудовою і брати в ній чинну участь мусить бути сповнений, бо в противнім случаю наше селянство відверне ся від інтелїґенції і буде змушене шукати помочи у чужих. Се нехай собі добре запамятають наші інтелїґенти, щоби колись не нарікали на невдячність нашо селянства.

Українцї у ґр. Черніна.

ВІДЕНЬ. „Slavische Korrespondenz“ подає сьогодня вістку про приняте делеґації Української Парляментарної Репрезентації ґр. Черніном д. 9. с. м. „Slav. Korresp.“ наводить між иньшим піднесене домагане що до освободженя Митрополита ґр. Шептицького з російської неволї і каже дальше: Міністер не хотів обговорювати квестії піднесеного жаданя в справі відокремленя Галичини, проти чого посли, що явили ся у міністра, зголосили рішуче застережене, як також не хотів порушувати квестії подїлу краю Галичини і створеня окремого українського коронного краю в Австрії, підданого безпосередно державі. Сї справи, на думку міністра, не лежать в його компетенції.

Міністерство заграничних справ про українське питане.

Шеф секції бар. Ф. Фльотов в імени міністра заграничних справ приняв дня 6. марта відпоручника Союза визволеня України д. Меленевського. В часї обговорюваня ріжних українських справ, які виложено у письмі Президії Союза визволеня України до Міністра заграничних справ ґрафа Черніна зараз по його іменованю, заявив Ексц. барон Фльотов між иньшими, що становисько австро-угорського правительства до українського питаня остає таке саме, як було весь час війни і що правительство слїдить з вдоволенем і з увагою розвій української справи.

З Жовківщини.

Як було оголошено в українських дневниках дня 1. марта с. р. відбула ся в Жовкві повітова нарада в цїли віднови просвітного і економічного житя в цїлім повітї. Як показало ся, клич сей був на часї і відбив ся сильним гомоном не лиш в цїлім повітї, але і в цїлім краю. На нарадї були репрезентанти не лиш жовківського судового округа, але заступлена була дуже поважно Мостенщина, Угнївщина і Куликівщина. З рамени краєв. тов. „Сільський Господар“ прибув на нараду Др. Макух. Учасників було так поважне число, що заповнено щільно три кімнати „Народного Дому“, решта селянства мусїла вдоволити ся тим, що стояли в сїнях і передавали собі з уст до уст та, що говорили референти і інтерпелянти. Нарада почала ся, що треба з похвалою піднести, майже без опізненя по 11. год. 15. мін. перед пол. Зміна лиш о стільки зайшла, що на самперед відбули ся загальні збори філії „Сільського Господаря“, а що референти після вибору нового виділу філії „Сільського Господаря“ зіллли ся в одну цїлість, так можна сказати, що повітова ся нарада тривала з одногодинною перервою, від 11. год. перед пол. до 7. год. вечером, почім в сам вечер відтворено „Українську Бесїду“ в Жовкві і весело гуторено поза 10. год. в ночи. Такий загальний начерк-образ того прегарного в нинїшну тяжку, історичну хвилю дня відродин жовківського повіту.

Здаєть ся, не затре ся він нїколи в памяти аранжерів, а так само і учасників тої преповажної наради.

Збори, а так само нараду відтворив як голова філії „Сільського Господаря“ о. Маринович, покликуючи на предсїдателя о. Кипр. Ясеницького з Жовтанець і о. декана Утриска зі Скваряви, а на секретарів н. учителів: Гусаковського і Фартуха. Після вибору президії ухвалено серед грімких оплесків вислати до трону для молодої, цїсарської пари слова вірнопідданчости українського населеня Жовківщини, любови і вірности, в першій же мірі пожертвованя для високої цїсарської пари, для славної, хороброї армії і вітчини. Відповідь на сю челобитню надійшла з Відня дня 3. III. Зміст її такий: Seiner Hochwürden Pfarrer Marynowycz Zolkiew. Seine k. u k. Apostolische Majestet haben die von Euerer Hochwürden im Namen der gestrigen Versamlung dargebrachte Huldigung mit lebhafter Befriedigung entgegen zu nehmen geruht. Danken deren Teilnehmer herzlichst für Versicherung opfer freudiger Liebe u. Treue u. wünschen den Beratungen den besten Erfolg. Auf allerhöchsten Befehl Ritter von Polzer. Годі переповідати подрібно все те, про що говорило ся на тій нарадї. Досить, що послухати було що і відносимо се з натиском, що рідко коли перед війною можна було почути у нас так річево ставлені запити, скарги і жалї та бажаня від нашого селянства в дискусії, як се було тим разом. Видко, що народ добру школу перейшов і не одного за час війни навчив ся. Референтів було три. Один „Про господарські потреби нашого народу під сю пору“ виголосив з жаром о. Маринович, другий на тему „відбудова нашого краю“ виголосив дуже популярно і інтересно п. Др. Макух, а третий, на тему „наші

завданя і цїли в повітї тепер“ виголосив о. Ст. Білинський. Всї три референти закінчили свої реферати поставленем відповідних резолюцій. Резолюція п. Др. Макуха була поставлена в дусї: 1) конечного і безпроволочного відтвореня в Жовкві народної повітової канцелярії для несеня селянству правної поради в кождій хвили, 2) візваня Укр. Парляментарної Репрезентації в цїли почченя кроків в справі підвишки всїх рільних продуктів. Ухвалено.

Резолюції поставлені о. Мариновичем: 1) Вислати письменний привіт Вп. Юзилятови, п. Юліяну Романчукови з нагоди Його 75 літних уродин, 2) вислати привіт У. С. С. і висказати їм слова великої пошани для їх геройства, 3) учасники наради протестують як найторжественнїйше проти відокремленя Галичини і домагають ся подїлу краю на дві окремі провінції — польську на заходї, а українську на сходї з окремим соймом і намісником, 4) в цїли успішного переведеня віднови повіту взиває ся: а) щоби в кождій громадї покликано до житя комітети „Народної оборони“, яких цїлию буде кромі оживленя істнуючих товариств (читалень, кружків і пр.) передовсїм зорґанізоване жертв на народні цїли. б) щоби Всч. наше духовеньство і учительство заохочувало народ до ощадности і моральности 5) ставлять бажане, щоби наша українська преса занехала під сю пору всякої непотрібної особистої полєміки. Кромі сих резолюцій поставив о. Маринович господарські резолюції в справі орґанізованя по громадах „живних комісий“, яко горожанських інституцій до нагляду над справедливим роздїлом працї і для охорони працюючих перед всяким надуживанем, резолюцію до Головної Ради „Сїльського Господаря“, щоби поробити наперед всї можливі заходи, щоби в часї демобілїзації віддано без посередництва гандлярів, а впрост через селянські хлїборобські орґанїзації коні, вози, упряж і прочі знаряди рільникам, а так само щоби віддано військові бараки на потребу відбудови східної Галичини. в кінци, щоби в цїли охорони селян перед застрашаючим визиском основувано по громадах господарсько-торговельні спілки. Всї ті резолюції принято.

О. Ст. Білинський поставив в цїли віднови житя в повітї отсї резолюції: 1) Учасники пов. наради в Жовкві, що відбула ся дня 1-го марта с. р. по мисли резолюцій ухвалених на зїздї Ширшого Народного Комітету у Львові дня 1 і 2 лютого с. р. рішають приступити до безпроволочного утвореня трівкої повітової орґанізації на час війни, якої цїлию буде а) оживити всї бувші в повітї українські культурні, господарські, економічні і просвітні товариства, б) покликати до житя нові, викликані потребою війни, кружки чи секції передовсїм для несеня помочи безпосередним і посередним жертвам війни, як сиротам і евакуованим, інвалїдам та незасібній шкільній молодїжи в повітї; 2) По тїй причинї учасники пов. наради взивають і зобовязують всїх разом і кождого з осібна членів української громади, щоби ті, не оглядаючи ся нї нащо, нї вичікуючи на поміч зо вні нас самих, що найскорше самі запрягли ся до працї над моральною і матеріяльною відбудовою нашого зруйнованого теперішною війною житя і якнайенерґічнїйше на взір повітової орґанізації перевели в кождій громадї повіту таку саму трівку орґанїзацію з точним узглядненем місцевих обставин в теперішний воєнний час. 3) Учасники наради, відчуваючи грозу хвилї, звертають ся отсим з горячим апелем до всего українського нашого жіноцтва по містах і селах, щоб воно, поводуючи ся виїмковими нинїшними, злиденними обставинами і тою нуждою, в яку попав наш народ, рівнож стануло в ряди до працї і будь в утвореній, спільній орґанїзації, будь в окремій, більш пригожій для жіноцтва, взяло на себе чисто гуманїтарну і християнську місію розведеня опіки над сиротами і евакуованими в повітї. 4) Ресумуючи повисші резолюції в цїли наданя їм конкретної форми учасники наради констатують, що в повітї по причинї нужди і війни число сиріт є так поважне, що було б річию вказаною і пожаданою, щоб в центрі повіту, т. є. в Жовкві станув сирітський захист, а так само по причинї, що число шкільної української молодїжи в міських школах в Жовкві малїє з дня на день, щоб з новим роком шк. безумовно отворено в Жовкві українську бурсу для убогої шкільної молодїжи, поки що щоб підпомагано грошевими датками і запомогами тих учеників, що є, а для української дїтвори, щоб як робить се опікунча власть судейська, збирано складки для обділеня її поки що теплою одїжю і обувю, або основанем в містї збірної чайні.

Вкінци учасники наради уважають за вказане звернути ся з апелем до нашої Української Парляментарної Репрезентації, щоб наші посли, що суть par excellence народними послами, уважали за свій сьвятий і народний обовязок появляти ся між своїми виборцями на своїх виборчих теренах у Галичині, з близька придивити ся житю-горю свого народа, почути його жалї і нарікання, побачити його нужду і так маючи в руках живий, пригожий матеріял, обдумати зарадчі способи тай народне лихо як не зовсїм усунути, так бодай його злагодити.

П. Ульванський до сих всїх резолюцій додав ще резолюцію від себе в справі евакуованих, а іменно, щоб наша Парляментарна Репрезентація станула ще більш енерґічно в обороні наших людий евакуованих,

не побільшувано народнього горя і нужди та щоб для евакуованих, остаючих тепер в жовк. повітї понад 2200 душ виєднано державну запомогу, так як її побирають в зах. Галичинї нещасні жертви війни.

Всї ті резолюції ухвалено по оживленій дискусії, в якій голос збирали п. судія Пачовський в справі сиріт і військових причинків. о. Марчак Баранський в справі винагороди за сїно, п. Сухий, учитель з Любелї в справі реквізиций і воєнних чинитьб і иньші а п. др Макух давав виясненя правні на запити інтерпелянтів, головно селян.

На кінець вибрано повітовий комітет орґанізаційний з 9 членів і відспіванем національного гимну „Ще не вмерла“ покінчено нараду.

Наради економічного зїзду,

спрошені Народним Комітетом на 12. марта, відбувають ся при участи доброї сотки осіб що найчільнїйших одиниць нашого економічного і громадянського світа. Зборам проводять пп.: Др. К. Левицький, о. Т. Войнаровський і І. Кивелюк; секретарюють пп. Др. С. Баран і Ю. Павликовський.

Збори отворив Др. К. Левицький витаючи зібраних, та заохочуючи їх до ревної працї над економічним відроженем нашого народа в надїї, що неприхильні обставини до сеї працї рішучо змінять ся на лїпше, та вона доведе до обнови нашого економічного житя, підвалини нашої будучности.

Ряд рефератів почав п. В. Струк вступною промовою, якої головною тенденцією було спонукати присутних орґанізаторів нашої економічної роботи до як найпильнїйшої участи в господарських комісіях і комітетах сїльських та повітових, до змаганя до відбудови нашої громадської самоуправи та до збираня і достарчуваня господарській комісії нашої парляментарної репрезентації матеріялів до сї працї.

З черги реферував п. Ю. Павликовський про весняні засїви і потреби рільників під теперішню пору. Реферат богатий в статистичні дати і цитати з урядових розпорядків, ілюстрований яркими образками з мартирольоґії нашого хлїбороба принимали учасники голосами одобреня.

П. др. І. Макух реферував про правні поради і вказівки для рільників. Реферат його здебільша був печатаний в „Дїлї“, а тепер виходить окремою брошурою, тому референт вказав лиш на найважнїйші річи, просячи присутних познакомити ся точно з його книжочкою по її появі, далї заохочував присутних і весь загал, щоби взяв ся до внутрішної орґанізації та покинув шкідну, котяй зрозумілу серед нинїшних обставин інерцію. З особливим натиском вказував на конечність засновуваня всюди канцелярії правної поради для населеня дїткненого війною.

Др Т. Кормош реферував про потреби села, а з окрема про кредитові справи, та пояснив основно орґанізацію і користи, які може мати нарід з воєнного закладу кредитового, єсли найдуть ся всюди люди, які зуміють його використати для добра населеня. Для приміру подав референт цифрово поміч, яку удало ся йому виєднати для населеня Перемищини у видї позичок, зачетів на засїви і т. ин., а яка йде в міліони.

Передполудневі реферати закінчив о. В. Лициняк рефератом про воєнні сироти. Заслужений опікун сиріт подав стільки основних і хосенних думок в тїй преважній справі, що бажати належало-б, щоб сей красноріӵиво виголошений реферат появив ся в друку.

Продовжене нарад і дискусия пополудни.

Війна.

Америка супроти Австрії

НОВИЙ ЙОРК. З Вашингтону доносять: Урядово оголошено, що відповідь Австро-Угорщини на жаданє Америки, щоби яснїйше усталила своє становище в справі підводних лодок полишає отворену дорогу до дальших переговорів. Вона відсуває на якийсь час зірванє, котре уважають неминучим від хвилї зірваня зносин з Німеччиною. На ноту буде дана відповідь.

Німеччина має живности до нових жнив.

БЕРЛІН. Американська торговельна палата в Берлїнї оголосила в одній часописї статю, в котрій зазначено, що засоби живности Німеччини вистарчать до нових жнив.

Американцї опускають Мексик.

ЖЕНЕВА. З Нового Йорку доносять: Консулї не відраджують горожанам Звединених Держав виїздити з Мексику.

Турецький голос про воєнне положенє.

ЦАРГОРОД. На оноді шнім засїданю парляменту в часї нарад над буджетом міністерства війни віцеґенералїсимус Енвер паша зложив заяву в справі загального воєнного положеня. Він сказав між иншим: Союзники супокійно ожидають офензиви, котру мабуть з весною плянують вороги на котрімнебудь фронтї. Палата вибачить, ще в справі акції, яку також осередні держави плянують, заховаю мовчанку. На Синайськім фронтї нема змін. На фронтї в Мезопотамії в ходї військових заряджень ми відступили на північ від Тиґру, на фронтї перськім з причини тих самих зглядів відступили ми до Карманог. Положенє на Кавказькім фронтї не змінило ся. Енвер паша закінчив: Повні довіря в будучність, здобудемо при Божій помочи оконечну побіду.

З засїданя француського парляменту.

БЕРН. З париських донесень показуєть, що оноді шне засїданє париського парляменту було дуже бурхливе. Презес буджетової комісії закидував правительству нездарність в поборюваню підводних німецьких лодок. Президент міністрів Бріян відповідаючи сказав, що се легко робити закиди правительству, яке щоденно бореть ся з найбільшими трудностями. Коли премієр поставив квестію довіря, в голосованю впало за довірєм 256 голосів, проти 178, здержало ся від голосованя 40 послів, а було неприсутних 73 послів. При другім голосованю впало за довірєм 295 голосів.

Війна підводними лодками.

БЕРЛІН. Урядово. Підводні лодки, що повернули, знов затопили пароходи і вітрильники загальної поємности 42.177 тон бруто. Привезено забраних 1.100 тон бруто салїтри.

Засудженє виновників замаху на льорда Джорджа.

Вчера запав вирок на чотири особи, обжаловані о заговір на житє премієра Льойда Джоржа і міністра Гендерсона. Wheeldonsa засуджено на 10 лїт, А. Massona на 7 лїт, В. Massona на 5 лїт тяжкої вязницї, Г. Wheeldona увеинено.

Втрата 40 анґлїйських кораблїв.

РОТЕРДАМ. В лютім після урядових зіставлень знищено понад 40 анґлїйських надбережних кораблїв сторожничих.

В російській думі буря.

КОПЕНГАГА. Російські дневники доносять, що перше засїданє новеї сесії думи мало хід зовсїм иньший, як се подала петроградська аґенція.

Промови послів були нацїховані великим розяренем. Всї бесїдники представляли невідрадне положенє на поли апровізації і нездарність правительства під зглядом виведеня краю з того стану річи.

Міністер рільництва Ріттіх сказав, що збіжа має Росія доволї, але сїльське населенє задержує його і заховає. Октябрист Шидловський закинув правительству нездарність, через що

не може воно числити на довіре краю. Подібно говорив соціяліст Чхеідзе.

Пуришкевич сказав між иньшим: Сторонництво прихильне Німеччині щоденно зискує на терені в нашій вітчині,

Правительство здеморалізоване і веде Росію до загибелі.

Провідник поступовців Ефремов сказав, що положене краю катастрофальне. Серед народу зросла безнадійність. Число тих, що з поминенем думи шукають доріг до усуненя теперішної системи, з кождим днем більшає.

Зближене Китаю до коаліції.

СТОКГОЛЬМ. Зближене Китаю до коаліції викликує в Росію надію на відкову руху з Америкою, бо Росія в такім разі могла би використати китайські пристані і тим чином відтяжити Владивосток при спроваджуваню воєнних матеріялів з Америки.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З д. 11. марта.

На південно-східнім фронті:

Не зайшло нічо важкого.

Італійський фронт:

Також і вчера була значнійша діяльність артилерії і летунів іменно в поодиноких відтинках фронту в Побережу. Минулої ночі італійські летуни обкинули бомбамо міста Тріест, Меджія, Ізоля, Пірано.

Заст. шефа ґен. штабу Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронті:

На терені перед нашими становищами на новім фронті над потоком Анкр вивязала ся вчера значнійша арматня борба, а коло Ірляс сутички піхоти, по котрих відділи задних сторожий по наказі уступили на головні становища.

Між ріками Авр а Оас французькі наступи, виконані по нагальнім огни, остали безуспішні.

В Шампанії Французи вечером взновили свої наступи на наші становища на полудневім склоні узгіря 185 і по обох сторонах ферми Шампань.

Хотяй неприятель йшов у бій зі значними силами і при великій скількости амуніції наступи кріваво відперто.

Східний фронт:

У відтинках ограничених відзначала ся силями боєва діяльність.

На фронті македонськім не було зміни.

Перший ґенеральний-кватирмайстер Людендорф.

НОВИНКИ.

— **Відзначене Українців.** Відзначені зістали Українці: Рахунк. підоф, І. кл. Паламар Генько, Облудник Максим, Маляса Юрко, Савицький Петро срібним хрестом заслуги з короною, фельдв. Пелех Володимир срібним хрестом заслуги, рахунк. підоф. І. кл. Галька Филип зелізним хрестом заслуги з короною, всі на стяжці медали хоробрости, дальше рахунк. підоф. І. кл. Червець Гриць і Савицький Петро бронзовою медалию хоробрости, всі з 15. українського полку.

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** На засіданю комісії для історії штуки д. 11. марта подав др. Ів. Крипякевич причинки „До історії львівського деревориту“. Дереворит появляєть ся у Львові з першою друкарнею Івана Федорова 1574 р. і дальше удержуєть ся не як самостійний рід штуки, тільки як ілюстрація книжок. Від 1630 до 1700 р. дереворит є у нас у найбільшім розцвиті і з того часу маємо кільканацять імен майстрів, що полишили кількасот картин. Важним жерелом до історії дереворизту є записки ставропігійської друкарні, де нерідко згадують ся імена дереворитників, що робили праці для видань братства. На основі сих записок і дотеперішної літератури подає референт катальоґ львівських дереворитників-Українців. В дискусії подали замітки на ту саму тему др. Щурат і М. Голубець. Др. В. Щурат говорив про „Памяткові медалі і хрестики“. Перші медалї, що відносять ся до нас, вийшли не з нашої ініціятиви, як відомий римський медаль 1596 р. на памятку унії. У 18 в. наше медалярство збогачують т. зв. коронатки, медалі з нагоди коронацій ікон, як в Жировичах 1730, Холмі 1765, Почаєві 1773 р., видані рівнож в Римі. Підчас василиянських місий від 1766 р. появляють ся перші памяткові медалики, виконані вже на місци, за тим ідуть звичайні релігійні медалики, що поширюють ся чим раз більше. Окреме памяткове значіне має хрестик на память знесеня панщини, виданий з ініціятиви Головної Р. Ради 1849 р. і розкинений між народом у кількох тисячах. Комісія підготовляє видане репродукцій наших медалів і хрестиків і просить ширші круги прийти її в сім у поміч. Додаткові комунікати подали: др. І. Криняквевич „про декорацийне малярство“, яке появляєть ся у нас в 17 в. при прикрашуваню божих гробів у Львові, при великодних діяльоґах та різдвянім вертепі, і М. Голубець про „лубкові дереворити“, на основі народних ікон, що є в його посіданю.

— **Новий твір В. Винниченка.** Відомий український письменник В. Винниченко написав новий драматичний твір під заг. „Мохноноґое“ (Волохатоноге). Пєсу включено в репертуар театру Незлобіна.

„Сам автор — пишуть „Биржевыя Вѣдомости“ — означує істоту мохнатоногого в отсих словах: Воно живе в кождім з нас. Живе ранійше ніж свідомість і воля. Ранійше того, що зветь ся людським, добрим або злим. Коли в згоді з нашими бажаннями, цілями, світоглядом, — добре, коли противно — то вже зле. Тому воно многолице, мінливе, невловиме. Ми завше в боротьбі з ним, хоч несвідомі сього. Але бувають николи моменти, коли наша увага яскраво ставить питане про сю боротьбу“. Не зважаючи на символістичні підстави, — додає часопись — пєса чисто побутова. (ВСвУ).

— **Союз діячів народнього театру на правобережну Україну.** „Кіевская Мысль“ доносить: В Києві відбуло ся заснованє товариства „Південно-західний Союз діячів народнього театру та штуки“. Завданем сього товариства є збирати твори народньої творчости, піддержувати розвиток народнього артизму й боронити його від нівелюючих впливів міста. (ВСвУ).

— **Приготування до революції в Росії.** „Биржевыя Вѣдомости“ з 14. лютого доносять: Правительство повідомляє офіціяльно: Виявило ся, що утворена в падолисті 1915 р. в Петербурзі при центральнім воєнно-промисловім комітеті робітнича ґрупа, вибрана петроградськими робітничими представниками, належить до революційної партії. Від самого початку своєї діяльности робітнича ґрупа зайняла в комітеті відокремлене становище і замісць того, щоб присвятити свої сили справі оборони держави, почала робити ся центральною орґанізацією для підготуваня і переведеня робітничого руху в імперії, цілю якого є перетворити Росію на соціяльно-демократичну республику. В останнім часі робітничі члени воєнно-промислового комітету стали працювати смілійше й не було вже найменьшого сумніву в тім, що ся орґанізація робітників має злочинний і небезпечний характер. В ніч на 19. лютого поліція перевела в Петербурзі труси в мешканях учасників робітничої ґрупи та в льокалі, уділенім їй центральним воєнно-промисловим комітетом. Труси не лише ствердили підозріня, а й дали серйозний обтяжуючий матеріял. Наслідком сього 11 учасників робітничої ґрупи арештовано. Разом з ними арештовано й 4 особи, які виконували дорученя в справі підготуваня масових робітничих демонстрацій і виступів. Справу передано прокураторії для виточеня процесу на основі 102 статі карних законів. (ВСвУ).

— **За що борють ся австрійські Славяни?** Одна загребська часопись пише: „Славяни в Монархії

борють ся кроваво за династію і престол, за державу Габсбурґів... і за власний нарід, за його розвій, за його свободу в державі Габсбурґів. За свій всесторонний розвій політичний, культурний і господарський, числячи на свого володара і свою власну силу... Австрійські закони не знають гельотів, але рівноуправнені народи. І сього Славяни габсбургської монархії строго держать ся: не хотять, хоч становлять більшість, панувати над меншістю; вони бажають собі тільки певного рівноуправненя всіх народів габсбурської монархії“.

— **Безграмотні вояки.** В Кракові знаходить ся тепер 3706 військових безграмотних. Є се переважно вояки з східної Галичини, між ними 2.220 Українців. Поляками в числі 1.130 заняло ся T. S. L., а хто займеть ся Українцями?

— **Важний добуток медицини.** Острий суставний ревматизм зачисляють до найтяжших недуг. Вправді саліцильовий і аспіриновий препарати приносять полекшу і зменшують небезпеку, буває однак часто, що помимо примінення тих успішних середників наслідком тяжкої недуги є ріжні комплікації. Найважнійшою з них се запалене легких і преріжні иньші недуги серця, що переходять в хронічний стан, який витворює хибу серця. Медицина збогатила ся останними днями новим досвідом, що приносить не тільки полекшу, але уздоровлене тяжко недужим на суставний ревматизм. Др. Едельман, котрий практикує в однім віденськім шпитали, переконав ся на основі клінічних досвідів, що встрикуваня з молока і саліцилю лічать протягом трех днів найтяжші випадки суставного ревматизму.

— **Дещо про Китай.** З огляду на можливість конфлікту з китайською републикою, подаємо отсі дати: Китайська держава має після статистики з 1914 р. 327,817.000 мешканців на области 8,351.300 клм. квадр., з чого припадає на китайські провінції 325,817.000 мешканців, а на Тибет 2 міліони. Народности, що замешкують Китай се: Китайці, народність Пунті, Гакка, Гокльо, Мандах і Монголи. Релиґія: Конфуція, Будаїзм, Таоізм, около 30 міліонів ісповідників Магомеда, понад міліон католиків, 0·25 протестантів, і 0·5 міліона жидів. Доходи Китаю виносили в 1913 р. 790,020.000 марок, видатки 1,533,543,000 (отже майже два рази більші від доходів). Довги виносили 5,406,893.244 марок. Китай мав в 1911 р. 8000 торговельних кораблів поємности 616.000 тон і 61 пароходів поємности 90.622 тон. До Китаю прибувало в 1912 р. товарів вартости 2,280,327.489 марок. Зате вислано товарів тільки за суму 1.789,908.347 марок. Вивожувано головно сирий шовк, фасолю, чай, бавовну, шовкові вироби, скіри і звірячу шерсть. Китай має зелізничу лінію довготи 9152 клм. (р. 1912). Телеґрафічна лінія була в 1910 р. 47.197 клм. довга; вислано нею 1,009.228 телеґрам. Китай мав в 1908 р. около 8000 почт при помочи післанців. Поспішних почт було в Китаю в 1912 р. 6816. Китайська армія в мирнім часі (1908) числила 106.500 вояків і 576 гармат і на випадок війни може виставити 1,038.000 вояків (?). Воєнна фльота числила в 1913 р. 16 кораблів, 122 гармат і 4.146 вояків.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 13. марта 1917.

Нині: 13. марта гр.-кат. Власія іспов., римо-кат. Кристини.

Завтра: 14. марта гр.-кат. Евдокії, римо-кат. Матильди.

○ **Жертви на кухні воєнні і для шкільної молодіжи.** На воєнні кухні: збірка комітету пань 76 К, за сконфіскованї товари 1212 К 7 с., з продажі польських воєнних памяток 79 К 6 с., лижвярське товариство 1.116 К 93 с., князь і княгиня Пузина 200 К, ґр. Владислав Коритовський 100 К, Анна Адлер, реставраторка 50 К, п. Парнес 300 К, з доходів кіна 2 армії 1000 К, Яків Манк 100 К, Рудоль Фабіян 100 К. Гуґет 500 К, Маріян Лясоцький 200 К, збірка апровізацийного відділу команди міста 60 К, Адольф Тенненбавм 300 К, Берта Гріс 200 К, збірка „Kurjer-a Lwowsk-ого“ 230 К 70 с. На кухні для бідної молодіжи шкільної філія банку „Union“ 300 К, Товариство кафлярів 50 К, Сімон Аверган 44 К 52 с., збірка „Kurjer-a Lwowsk-ого“ 1.585 К 52 с., збірка реставрації Енґелькрайса 31 К 5 с.

ЖЕРТВИ

на приватну українську ґімназію в Долині від 1. січня 1917.

(Кінець).

О. Александер Роснецький з Ракова зібрав 51 К., — на то зложили в кор.: Марія Бессараб 20, гр. кат. Церков в Ракові 6, Іван Микитин 1, о. Лев Воробкевич з Крехович 10, Михайло Паньків з Надієва 2, о. Роснецький і збірка 12.

О. Павло Чужак в Підбережу зібрав 120 К. на то зложили в кор.: Василь Теодор Паньчак 2, Кожан Іван 3, о. Стефан Фітьо 2, Теофіля Фітьо 2, Іван Нуд 2, Рижевська Антонія 2, Рижевський Жигмонт 2, Семеняк Микола 1, Кар-

пінецький 1, о. Павло Чужак 3, Коляда заходом свяк. Михайла Петрищака 100.

Яворовський Кость, ученик зібрав в Новоселици 96 кор. і 90 сот. — на то зложили в кор.: о. В. Кулик 10, Михайло Хомин 2, Давид Копв 2, Андрій Гладун 2, Анна Матійчин 2, Анна Мельник 2, Марина Гутак 1, Олена Мельник 20 с., Юліян Марчак 40 с., Перен Метеля 50 с., Лучка Хомишин 20 с., Марина Мельник 10 с., Анна Мельник 40 с., Микита Панас 1, Дмитро Мельник 1, Анна Семків 1, Стефан Семків 2, Настуня Семків 1, Донька Кішук 1, Олена Хомишин 70 с., Дерка Герин 2, Е. Яциняк 1, Анна Гулин 60 с., Текла Кішук 1, Варвара Вінтоняк 40 с., Анна Хомишин 1, Федь Галарник 1, Панько Пилипів 2, Василь Пилипів 2, Настуня Семкір 2, Олекса Якімечко 30 с., Настуня Пилипів 1, Олена Преців 20 с., Антось Кашуба 1, Тимко Паньків 1, Михайло Хомин 40 с., Катерина Хомин 60 с., Олекса Семків 2, Федьо Матієшин 2, Параска Матієшин 40 с., Іван Пилипів 40 с., Семен Симочко 1, Матій Голуб 2, Катерина Голуб 50 с., Олена Голуб 50 с., Анна Грибович 2.

Збірка в церкві в Пацикові 20 К. і 90 с. Катерина Кавин 6 к., п. Людмила Білецька 10 кор.

Настуня Семків з Пацикова жертвовала записом 200 корон.

Вп. Дамян Фуртак в Тростанци 50 к. на то зложили: Даман Фуртак 1 к., Марійка Фуртак 1 к., Анна Копчак 50 с., Маруня Копчак 2 к., Юліянка Стефанишин 40 с., Катерина, Матій Стефанишин 80 с., Іван Черкецький 40 с., Настуня Будник 40 с.. Настуня Будник Івана 70 с., Олена Будник 80 с., Герасим Глюз 80 с., Иосиф Копвак 1 к., Олекса Копчак 1 к., Явдоха Хабер 20 с.; Текля Зобєн 30 с., Михайло Зобєн 40 с., Федь Коваль 1 к., Маґда Смоляк 1 к. 10 с., Таця Булник 1 к., Иосиф Ґаздович 1 к. 40 с., Катерина Гнатків 30 с., Маґда Гнатків 1 к. 40 с., Иосиф Кебльовський 1 к., Гринь Стефанишин 60 с.. Анна Стефанишин 1 к., Параня Копчак 1 к.; Маґда Андрієвич 2 к., Катерина Худин 40 с., Сень Худин 60 с., Анна Худин 50 с., Анна Гнатків 1 к., Маґда Матійчин 40 с., Михайло Ярич 1 к., Михайло Кудиляк 1 к., Данило Ґаздович 60 с., Павло Гнатків 1 к., Маруся Стефанишин 40 с., Настуня Стефанишин 1 к., Петро Худин 1 к., Иосиф Стефанишин 60 с., Настуня Стефанишин 1 к.. Стефан Мархевяк 1 к., Анна Стефанишин 80 с., Гриньо Стефанишин 50 с., Фесь Стефанишин 1 к., Маруня Гміль 1 к. 40 с., Дмитро Гміль 1 к., Іван Стефанишин 40 с., Анна Матійчин 1 к., Михайло Будник 1 к., Орина Стефанишин 40 с., Анна Гошовська 1 к., Семен Стефанишин 60 с., Анна Стефанишин 50 с., Анна Стефанишин 1 к., Анна Стефанишин 1 к. 60 с., Михайло Стефанишин 50 с., Анна Матійчин 50 с., Дмитро Головчин 1 к., Андрусь Головчин 20 с., Маґда Стефанишин 50 с., Гнат Томасів 60 с. Всім П. Т. жертводавцям складає Кружок українського товариства педаґоґічного сердечну подяку з прошенем і на дальше не забувати. що утримуємо одиноку прив. українську ґімназію у всхідно полудневій части Галичини.

Послідні вісти.

З головної австрійської кватири.

З дня 12. марта 1917

На східнім фронті:

Не зайшло нічо важного:

На Італійськім фронті:

Італійці острілювали плоскоузгіре Карсту сильним огнем і метавками мін. Нині рано відперто ворожий наступ під Костаневіца.

Наші летуни кинули бомби на склади коло Певма.

На південно-східним фронті:

Коло Буці 25 км. на полудне від Берат розбили наші стежі один ворожий відділ.

Заступник шефа Генерального штабу
фільдмаршалок-поручник Ф. Гефер.

З головної німецької кватири.

На західнім фронті:

Корисні условини спричинили в богатьох місцях фронту збільшену діяльність оружя. Іменно сильний був огонь в области потока Анкр між Бугуа а Ле Транльоа — а значний в кількох відтинках здовж ріки Есн і в Шампанії. На полудне від Ріпон Французи сегодня рано заатакували части наших становищ. Відперто їх. В наслідок наступів наших летунів неприятелі втратили 16 самолетів і два бальони на припоні, а від арматнього огня оден самолет.

На східнім фронті:

При оживленій в богатьох місцях діяльности артилерії і сутичках на терені перед становищами не було еще значнійшої боєвої діяльности.

Македонський фронт:

Між озерами Охріда а Преспа розігрались малі сутички перед нашими лініями.

Перший генеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Видає і відповідає за ред.: Д-р Осип Голубович. Друкарня А. Гольдмана, Львів, ул. Оссолінських 11